

Tekst: Suzy Van Gansbeke & Tom Van den Bogaert (Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling), **Sarah De Smet & Kelly Relaes** (Varkensloket)

UITLOOP TUSSEN VOEDERLIGBOXEN

Een veel gekozen groepshuisvestingssysteem voor zeugen is dat met voederligboxen met uitloop. Zowel bij nieuwbouw als bij verbouwingen komt het systeem vaak voor. Een bron van discussie vormt daarbij de noodzakelijke breedte van de uitloop tussen twee rijen boxen of tussen de boxen en een muur. De Europese wetgeving legt daarbij geen specifieke eisen op. Deze wetgeving maakt namelijk geen onderscheid naargelang het type groepshuisvesting en bevat dus ook geen eisen die aan één systeem gebonden zijn. Wat voor alle systemen geldt is de minimale oppervlakenorm en het feit dat de zijden van de box (hok) waarin de groep wordt gehouden, langer moeten zijn dan 2,8 m (2,4 m indien minder dan zes dieren). Dit laatste slaat niet expliciet op de uitloop maar op het groepshok, dus met de boxen meegeteld is in het geval van voederligboxen altijd aan de eis voldaan. Dit betekent niet dat de breedte van de uitloop lukraak kan bepaald worden. Een aantal overwegingen worden hierna besproken.

OP BASIS VAN DE OPPERVALKTENORM

Op basis van de oppervlakenorm van 2,25 m² per zeug, een box van bijvoorbeeld 0,65 m breed en 2,2 m lang, zal de uitloop tussen een dubbele rij altijd minstens 2,52 m breed moeten zijn. Hoe breder of hoe langer de boxen, hoe smaller de uitloop in theorie zou kunnen zijn zonder dat de totale oppervlakte per zeug in het gedrang komt.

OP BASIS VAN VLOTTE TOEGANG TOT DE BOXEN

Het is duidelijk dat om van een vorm van groepshuisvesting te kunnen spreken, de zeugen steeds vlot in en uit de boxen moeten kunnen. Hoe breed de uitloop daarvoor moet zijn is niet zeer duidelijk. Zeugen kunnen ongeveer 1,5 à 2 m lang zijn. Het lijkt redelijk ervan uit te gaan dat één tot anderhalve zeuglengte vereist is om zeugen toe te laten vlot in en uit de boxen te stappen.

OP BASIS VAN DE EIGENSCHAPPEN VAN DE UITLOOP OP GOED PRESTERENDE BEDRIJVEN

In Nederland werden een paar jaar geleden een aantal enquêtes en een beperkter aantal bedrijfsbezoeken uitgevoerd bij zeugenhouders om na te gaan met welke factoren het succes of het falen van een groepshuisvestingssysteem geassocieerd is (Bron: A. Hoofs). Daaruit bleek dat bedrijven die meer oppervlakte per zeug voorzien een beter afbigpercentage (aantal worpen/aantal geïnsemineerde zeugen) realiseren en minder vroege afvoer hebben. Specifiek voor voederligboxen met uitloop geldt dat een uitloop van 3 m of meer tussen twee rijen voederligboxen leidt tot een beter afbigpercentage, minder uitval en zeugen die in betere conditie het kraamhok ingaan. Voederligboxen in een enkele rij zijn af te raden omdat de uitloop dan te smal wordt. Bij brede boxen én een gang van 3 m, is er een grotere oppervlakte per zeug vereist dan de wettelijke norm: een box van 0,7 m op 2,4 m en een gang van 3 m, geeft per zeug een oppervlakte van 2,73 m². Hoe breder de gangen, hoe mobieler de zeugen en hoe meer de uitloop wordt gebruikt.

CONCLUSIE

De wetgeving biedt geen concrete houvast om een minimale breedte van de uitloop tussen rijen of achter één rij boxen te bepalen. In een dubbele rij wordt best minstens 2,5 maar beter 2,8 à 3 m toegepast. Zeker bij nieuwbouw is het af te raden de oppervlakenorm te nipt te willen toepassen. Een bredere gang en dus een grotere oppervlakte per dier kan door betere reproductieresultaten rendabel zijn. Bij verbouwingen moet de gang zo breed mogelijk worden uitgevoerd. Minder dan 2 m kan problemen opleveren. In een enkele rij levert de minimale breedte op basis van de oppervlakenorm in ieder geval een te smalle uitloop op. In het kader van een goede uitbating en van mogelijke ontwikkelingen van wetgeving is het af te raden uitlopen te construeren die minder dan 2 m breed zijn. De dichte vloer moet in de boxen of in een aparte ligruimte worden gerealiseerd, in de uitloop zelf is dit nefast voor de hygiëne.

Dit artikel werd gepubliceerd in volgende vakbladen:

- *Varkensbedrijf (juli 2012) p. 26*
- *Management en Techniek (13 juli 2012) p. 40 tot 41*
- *Landbouwleven (13 juli 2012) p. 14*